



DATOS IDENTIFICATIVOS

Anatomía humana: Anatomía humana

Materia	Anatomía humana: Anatomía humana			
Código	V53G140V01101			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Antón Badiola, Jesús María			
Profesorado	Antón Badiola, Jesús María Larrauri Puebla, Pedro Pesqueira Santiago, Daniel			
Correo-e	ianton@povisa.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Descríbese a anatomía macro e microscópica normal do corpo humano, para que os alumnos poidan recoñecer as súas alteracións, con especial interese na anatomía funcional, de forma que integrando este coñecemento coa Fisioloxía e a Bioquímica, os alumnos poidan recoñecer as diferentes maneiras de enfermarse e posteriormente as enfermidades derivadas destas.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer e identificar a estrutura e funcións do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer e identificar a estrutura e funcións do corpo humano. Comprender as bases moleculares e A1 fisiolóxicas das células e os tecidos.	

Contidos

Tema	
1 Xeneralidades	Xeneralidades de anatomía. A Anatomía. Terminoloxía anatómica. Posición anatómica. Termos de relación, comparación e movementos. Planos anatómicos. Cavidades orgánicas. Órganos, aparatos e sistemas.
2 Embrioloxía	Conceptos xerais de xenética. Estrutura dos cromosomas. Gametoxénese. Meiose. Fecundación. Segmentación implantación e aniñamento. Membranas fetais e placenta. Funcións da placenta. O cordón umbilical. Follas blastodérmicas. Derivados da endoderma, mesoderma e ectoderma. O embrión e o feto: organización xeral.
3 A célula	O núcleo celular: estrutura, os seus compoñentes e as súas funcións. A membrana celular: estrutura, os seus compoñentes e as súas funcións. O citoplasma e os seus órganos: estrutura, e funcións. A división celular.
4 Os tecidos	Concepto. A célula epitelial e o tecido epitelial: tipos, características, localización e funcións. A pel. As células do tecido conxuntivo. O tecido conxuntivo: tipos, características, localización e funcións. Os tecidos de soporte: óso e cartilaxe: características, localización e funcións. A célula muscular e o tecido muscular: características, localización e funcións. As células do tecido nervioso, e o tecido nervioso: características, localización e funcións. A substancia gris e a substancia branca.

5 Sostén e movemento: Osteoloxía, Artroloxía, e Mioloxía	Osteoloxía do esqueleto áxil, Osteoloxía do esqueleto apendicular, Artroloxía e Mioloxía.
6 Sistema nervioso	Organización: sistema nervioso central e periférico. Órganos do sistema nervioso central: organización anatómica e localización; as súas estruturas e os seus compoñentes; as súas funcións. Órganos do sistema nervioso periférico: organización anatómica e localización; as súas estruturas e os seus compoñentes; as súas funcións. Vías nerviosas do sistema nervioso central e nervios periféricos (craniais e raquídeos), sensitivos e motores máis importantes. Plexos nerviosos. Sistema nervioso autónomo ou vexetativo. Os reflexos: concepto, clasificación e características dos reflexos máis importantes. Meninxes e líquido cefalorraquídeo.
7 Órganos dos sentidos	Órgano da visión: O globo ocular e estruturas que os compoñen. Musculatura extrínseca do ollo. Glándulas lacrimais e elementos accesorios do ollo. Órgano da audición: O oído externo, medio e interno: localización e límites destes, estruturas que os compoñen e a súa organización. A trompa de Eustaquio e as celas mastoideas. Órgano do olfacto. Órgano do gusto. A pel e os seus órganos sensoriais.
8 Órganos endócrinos	Organización do sistema endócrino. Localización e características anatómicas das glándulas endócrinas. Anatomía do eixo hipotálamo hipofisario.
9 Órganos hemato linfoides	Órganos hematopoéticos (medula ósea hematopoética). Órganos linfoides (anel de Waldeyer, engano, ganglios linfáticos, bazo, sistema MALT).
10 Anxioloxía	Anatomía do corazón. Anatomía do sistema circulatorio. Organización do sistema cardiocirculatorio.
11 Aparato respiratorio	Vías respiratorias superiores (nariz, farinxe, larinxe). Vías respiratorias inferiores (traquea e bronquios principais). Pulmón e pleura.
12 Mediastino	Concepto, localización e límites. Estruturas que contén.
13 Aparato dixestivo	A boca e as glándulas salivares, farinxe. Esófago. Estómago. Intestino delgado e groso. Fígado, vesícula biliar e páncreas.
14 O peritoneo	Concepto, localización e límites. Estruturas que contén.
15 Sistema urinario	Anatomía dos principais órganos (riles, uréteres, vexiga, uretra). Organización do sistema urinario.
16 Sistema reprodutor (aparato xenital)	Órganos reprodutores masculinos (próstata, vesículas seminais, testículos, pene). Organización do sistema reprodutor masculino e vía seminal. Órganos reprodutores femininos (vulva, vaxina, útero, ovarios, trompas de Falopio). Organización do sistema reprodutor feminino.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	75	90	165
Titoría en grupo	3	6	9
Traballos de aula	10	20	30
Presentacións/exposicións	1	9	10
Probos de tipo test	8	0	8
Traballos e proxectos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado ao seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Titoría en grupo	Mediante calendario de titorías personalizadas programado ao comezo do curso, petición persoal do alumno, por indicación do profesor, por teléfono ou correo electrónico, o profesor atenderá individualmente ao alumno para resolver as súas dúbidas.
Traballos de aula	Mediante calendario de titorías personalizadas programado ao comezo do curso, petición persoal do alumno, por indicación do profesor, por teléfono ou correo electrónico, o profesor atenderá individualmente ao alumno para resolver as súas dúbidas.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Realización de probas con preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...).	90
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Tortora Grabovsky, **Principios de anatomía y fisiología**, 9ª edición,
 B. Escuredo, **Estructura y Función del Cuerpo Humano**, 2ª edición,
 GARY A. THIBODEAU, KEVIN T. PATTON, **ANATOMÍA Y FISIOLÓGÍA**, 6ª edición,
 EDITORIAL MASSON, **ANATOMÍA - FISIOLÓGÍA (I Y II)**,
 PEDRO GABRIEL MARTIN VILLAMOR, JOSÉ MARÍA SOTO ESTEBAN, **ENFERMERÍA . ANATOMO-FISIOLÓGÍA (TOMOS I Y II) . SERIE DE MANUALES DE ENFERMERÍA**,
 DR. POSEL Y DR. SCHULTE, **ANATOMÍA. HISTOLOGÍA. EMBRIOLOGÍA. SOBOTTA MINI**,
 DR. LIPPERT, **ANATOMÍA. ESTRUCTURA Y MORFOLOGÍA DEL CUERPO HUMANO**,
 Richard L. Drake, Adam M.W. Mitchell and A. Wayne Vogl, PhD, FAAA, **GRAY. Anatomía para estudiantes**, 2ª edición,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105
 Enfermaría clínica I/V53G140V01204
 Enfermaría clínica II/V53G140V01205
 Introducción á enfermaría clínica/V53G140V01201
 Enfermaría clínica III/V53G140V01301

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Bioquímica: Bioquímica/V53G140V01103
 Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105